

Kronika

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ NT. TWORZENIE MAZOWIECKIEGO KLASTRA AUDYTU I CONSULTINGU. UWARUNKOWANIA ROZWOJU RYNKU REWIZJI FINANSOWEJ W POLSCE

W dniu 25 września 2014 roku odbyła się konferencja naukowa pt. *Tworzenie Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu. Uwarunkowania rozwoju rynku rewizji finansowej w Polsce*.

Pierwszą sesję, pt. *Clustering i narzędzia wsparcia w audycie*, prowadził **dr hab. Mirosław Wasilewski, prof. nadzw. SGGW**.

W trakcie tej sesji omówiono możliwości rozwoju Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu. Jako pierwsza referat wygłosiła **Jadwiga Szabat** – Prezes Zarządu Ecovis System Rewident Sp. z o.o. Omawiając *Współpracę nauki i biznesu na przykładzie spółki Ecovis System Rewident*, na wstępie nawiązała do historii spółki Ecovis System Rewident Sp. z o.o., która powstała w 1996 roku. Wykorzystanie funduszy unijnych w branży finansowo-księgowej w dużej mierze pozwoliło na wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań informatycznych i sprzętowych oraz dostęp do szkoleń dla młodej kadry. Umożliwiło też rozwój współpracy z pracownikami naukowymi i specjalistami w branży. Zdaniem prelegentki, standardem edukacji jest umiejętność profesjonalnego rozwoju szkolnictwa oraz zdolność analitycznego myślenia naukowców, a także studentów. Z drugiej jednak strony, przedsiębiorcy nastawieni na efekty, stawiają sobie za główny cel trwanie lub rozwój na rynku. Pomimo jednak często rozbieżnych działań, nauka i biznes muszą ze sobą współpracować i wzajemnie się uzupełniać. Dlatego tak ważne jest budowanie odpowiednich zespołów, składających się zarówno z praktyków, jak i teoretyków. W związku z pojawieniem się nowych wyzwań na rynku, nabierają znaczenia koncepcje współpracy oparte na wiedzy. Współpraca nauki i biznesu to wyzwanie oraz korzyść, zarówno dla kadry naukowej uczelni, która wypełnia istotne zadanie edukacyjne, jak i biegłych rewidentów, którzy potwierdzają poprawność sprawozdań finansowych i wydadają o nich opinie. J. Szabat podkreśliła znaczenie współpracy spółki Ecovis System Rewident Sp. z o.o. oraz Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu z uczelniami, które pomagają aktualizować standardy oraz umiejętności, aby nadążać za potrzebami rynku i postępującej globalizacji.

Dr hab. Artur Hołda, prof. nadzw. UEK (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), wygłosił referat pt. *Pragmatyczne ujęcie ryzyka upadłości w modelu HOLVIS*. Prelegent zaprezentował model syntetycznej oceny ryzyka HOLVIS, pozwalający na ujawnianie czynników ryzyka, zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Omówił znaczenie znajomości modeli ostrzegających przed upadłością podczas przeprowadzania badania sprawozdań finansowych. Stwierdził, że informacje dotyczące ryzyka upadłości mają fundamentalne znaczenie dla oceny zasadności zasady o kontynuacji działalności gospodarczej. A. Hołda rekomendował wykorzystywanie modeli wczesnego ostrzegania zarówno przez księgowych, jak i biegłych rewidentów, w celu weryfikacji sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. W opinii referującego, model HOLVIS może być stosowany przez szerokie grono interesariuszy, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Dr Serhiy Zabolotny oraz **mgr Tomasz Felczak** (SGGW w Warszawie) wygłosili referat pt. *Strategia rozwoju Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu*. Na wstępie przybliżyli definicję klastra oraz ideę powiązań klastrowych. Mazowiecki Klaster Audytu i Consultingu został założony w ramach projektu pt. Tworzenie Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu w 2012 roku, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Zadaniem MKAiC jest zwiększanie efektywności ekonomicznej Klastra, opracowywanie i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej, a także pogłębianie współpracy pomiędzy sferą nauki i biznesu. Prelegenci podkreślili, że Mazowiecki Klaster Audytu i Consultingu wpisuje się w Inteligentną Specjalizację Województwa Mazowieckiego, poprzez oferowanie nowoczesnych usług dla biznesu.

Kolejny referat, pt. *Zawansowane środowisko informatyczne wsparciem dla audytu i consultingu*, został zaprezentowany przez **Katarzynę Kowalczyk** (CaseWare Polska). Autorka podkreśliła znaczenie działania zaawansowanego środowiska informatycznego księgowości. Środowisko takie powinno sprzyjać m.in. automatyzacji procesu zbierania oraz analizy danych, ponadto w celu usprawnienia pracy powinna następować standaryzacja poszczególnych etapów procesu badania. Odpowiednie środowisko informatyczne ułatwia również zabezpieczenie danych przed skasowaniem, czy też nieautoryzowanym dostępem osób nieuprawnionych, a także umożliwia równoległą pracę zespołową na jednej bazie danych.

Drugą sesję pt. *Wybrane problemy rewizji finansowej* poprowadził **prof. dr hab. Marian Podstawka** (SGGW w Warszawie).

Pierwszym prelegentem, który zaprezentował referat pt. *Rola audytu w zarządczej identyfikacji goodwill przedsiębiorstw finansowych*, był **dr hab. Andrzej Buszko, prof. nadzw. UWM** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). A. Buszko omówił różnicę między księgową a rynkową wartością przedsiębiorstwa. Według badań, wartość księgowa rzadko równa się wartości rynkowej przedsiębiorstwa. W perspektywie ekonomicznej duży nacisk położony jest na koncepcję generowania zasobów *goodwill* w przedsiębiorstwach, jako strumień wartości dla interesa-

riuszy, pracowników i właścicieli przedsiębiorstwa. Zasoby *goodwill* są to wszystkie wartości niematerialne, nie ujęte w bilansie przedsiębiorstwa, ale mające znaczący wpływ na jego wartość. Według prelegenta, zasoby te w branży finansowej powinny umożliwiać osiągnięcie przewagi konkurencyjnej. Z pomocą audytu można odpowiedzieć na pytanie, które z elementów składowych *goodwill* są najważniejsze. Istotnym zagadnieniem z punktu widzenia audytu jest również pomiar *goodwill*. Rola audytu w zarządczej identyfikacji *goodwill* jest zatem ważna, ale także bardzo trudna.

Dr Anna Bernaziuk (BDO Sp. z o.o.), autorka referatu pt. *Badanie skonsolidowanych sprawozdań grupy kapitałowej*, podkreśliła, że kluczowy biegły rewident jest odpowiedzialny za badanie skonsolidowanego sprawozdania i w pełni odpowiada za wydanie właściwej opinii. Rewident ten może skorzystać z wyników prac biegłych, oceniających poszczególne podmioty wchodzące w skład grupy kapitałowej, jednakże ponosi odpowiedzialność za przeprowadzenie całego badania. W przeprowadzenie badania dużych, zazwyczaj międzynarodowych grup kapitałowych, zaangażowane są międzynarodowe jednostki audytorskie. Współpraca pomiędzy wchodzącymi w skład takiej jednostki może przyczynić się do podnoszenia wiedzy i poziomu realizacji usług audytorskich. Przeniesienie i wdrożenie wymogów MSRF do polskiej praktyki powinno wpłynąć na poprawę jakości badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Referat pt. *Uproszczona ewidencja czy uproszczona sprawozdawczość w gospodarstwach wiejskich* wygłosił **dr Tomasz Kondraszuk** (SGGW w Warszawie). Zdaniem autora, zakres prowadzonej ewidencji w mikroprzedsiębiorstwach oraz możliwości generowania sprawozdań finansowych wpływa na funkcjonowanie danej jednostki, dlatego też decyzje te powinny wynikać ze świadomego wyboru zarządzających. Dr T. Kondraszuk omówił koncepcję pod nazwą C.Z.A.R.A., jako akronimu słów: (C)ele, (Z)asady, (A)kceptacja, (R)ealizacja, (A)naliza polityki rachunkowości, która jest procesem integracji wysiłków na rzecz budowy systemu informacji ekonomicznej w jednostce gospodarczej. Według niego, wszystkie jednostki gospodarcze, bez względu na wielkość, powinny sporządzać sprawozdanie finansowe zawierające co najmniej: bilans majątkowy, przepływy pieniężne, rachunek zysków i strat i uzupełniający rachunek wyniku całościowego. Jednakże postać tego sprawozdania dla określonych podmiotów mogłaby być możliwie uproszczona.

Dr Michał Soliwoda (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB) zaprezentował artykuł pt. *Audyt finansowy podmiotów sektora rolnego w Polsce – stan obecny i perspektywy rozwoju*. Omówił wybrane kwestie teoretyczne i koncepcyjne dotyczące audytu i kontroli finansowej gospodarstw rolniczych w Polsce. Podkreślił, że liczba gospodarstw rolniczych zobligowanych do sporządzania sprawozdań finansowych będzie się zmniejszała. Zaproponował założenie koncepcji systemowego podejścia do kontroli finansowej w badanych obiektach, co będzie polegało na stosowaniu rozwiązań hybrydowych, dotyczących utrzymania rachunkowości na potrzeby zarządcze, z dotowanym przez państwo wsparciem ekonomistów, tj. najczęściej pracowników ośrodków doradztwa rolniczego. M. Soliwoda zaznaczył, iż takie rozwiązanie może w przyszłości przynieść nie tylko dodatkowe korzyści dla budżetu centralnego, mogłoby być również korzystne dla gospodarstw rolniczych.

Dr hab. Andrzej Buszko, prof. nadzw. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), poprowadził **trzecią sesję** poświęconą tematyce *Audytu w zarządzaniu*.

Pierwszym referującym w tej sesji był **prof. dr hab. Marian Podstawka**, (SGGW w Warszawie), który zaprezentował temat pt. *Audyty wewnętrzne w jednostkach sektora publicznego – regulacje prawne*. Prelegent omówił ewolucję pojęć i zakresową audytu wewnętrznego w sektorze finansów publicznych, jaka miała miejsce na skutek zmiany ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Na podstawie nowej ustawy zniesiono obowiązek oceny gospodarności finansami publicznymi nałożony na audytora wewnętrznego. Po zmianach, głównym zadaniem audytu wewnętrznego jest ocena skuteczności wydatkowania środków publicznych. Według M. Podstawki, audyt wewnętrzny w sektorze finansów publicznych jest niezbędnym elementem gromadzenia, wydatkowania i kontroli środków publicznych.

Dr Aleksandra Pisarska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) przedstawiła referat pt. *Uwarunkowania i przydatność informacyjna audytu finansowego w szkołach wyższych*. Prelegentka omówiła obowiązujące przepisy oraz akty prawne w uczelniach w zakresie audytu wewnętrznego oraz zadania audytu finansowego. Audyt wewnętrzny wspiera procesy zarządzania organizacją, ponadto ocenia funkcjonowanie kontroli zarządczej. Audyt wewnętrzny organizacji obejmuje audyt finansowy, operacyjny i informatyczny. Audyt wszystkich obszarów funkcjonowania organizacji zwiększa pewność optymalnego wykorzystania zasobów, jakimi gospodarują zarządzający szkołami wyższymi. A. Pisarska podkreśliła, że sprawozdania finansowe zbudowane zgodnie z najwyższymi standardami mają dla szkół wyższych wartość strategiczną.

Dr Monika Szczerbak (Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej), autorka referatu pt. *Rola wewnętrznego audytu jakości w zarządzaniu spółką konsultingową*, przedstawiła rolę audytu wewnętrznego w newralgicznych obszarach działalności firmy względem wystąpienia niezgodności i siły oddziaływania na funkcjonowanie firmy. Odpowiedni system zarządzania i kontroli powinien umożliwiać przygotowanie zarządzających przedsiębiorstwami do potencjalnych zagrożeń oraz wdrażanie zapobiegawczych programów. M. Szczerbak zwróciła szczególną uwagę na to, że za pomocą wewnętrznych audytów jakości można zweryfikować, czy zastosowane ogólne procedury i systemy kontroli uwzględniają ponoszone ryzyko w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto audyt wewnętrzny jakości powinien obejmować wszystkie obszary działalności danej jednostki gospodarczej, a także towarzyszące ryzyko.

Referat nt. *Wielowymiarowej oceny organizacji jako przejawu innowacyjności współczesnego audytu wewnętrznego* wygłosiła **dr Marlena Ciechan-Kujawa** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Autorka omówiła ideę wielowymiarowego audytu biznesowego, różniącą się w znacznym stopniu od tradycyjnych koncepcji. Różnica polega na tym, że idea wielowymiarowego audytu biznesowego jest ukierunkowana na ocenę działalności organizacji, z uwzględnieniem relacji or-

ganizacja-interesariusze. M. Ciechan-Kujawa zaznaczyła, że omówiona koncepcja umożliwia ocenę poziomu dojrzałości organizacji w realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju, ocenę zdolności jednostki do kontynuowania działalności i potencjału do kreowania wartości dla interesariuszy.

Przewodniczącą **czwartej sesji**, zatytułowanej *Rola biegłego rewidenta*, była **dr hab. Justyna Franc-Dąbrowska, prof. nadzw. SGGW** (SGGW w Warszawie). W sesji tej zaprezentowano trzy referaty, dotyczące działalności, zadań oraz roli biegłego rewidenta.

Pierwszym prelegentem był **dr Stanisław Leszek** (Regionalny Oddział Krajowej Izby Biegłych Rewidentów). W referacie pt. *Znaczenie wiarygodnej informacji finansowej – rola biegłego rewidenta* omówił znaczenie informacji w procesach zarządzania oraz czynniki obniżające wiarygodność i użyteczność informacji finansowych. Stwierdził, że w warunkach kryzysu finansowego niektóre grupy osób mogą celowo wpływać na zniekształcenie oraz obniżenie użyteczności informacji finansowych, poprzez manipulowanie danymi. Dlatego w procesie zarządzania oraz kontroli sprawozdań finansowych ważną rolę spełnia biegły rewident. Znaczenie wiarygodnej i użytecznej informacji w bieżącym i strategicznym zarządzaniu zależy w największym stopniu od zrozumienia przez zarządzających przedsiębiorstwami.

Dr Jan Dworniak (Jan Dworniak Sp. z o.o. Centrum Badań Audytorskich, Analiz i Doradztwa Finansowego) zaprezentował referat pt. *Rola rewizji finansowej w nadzorze w spółdzielniach mleczarskich*. Podczas wystąpienia omówił uwarunkowania rewizji finansowej spółdzielni mleczarskich, podkreślił też, że rewizja finansowa w tych jednostkach może być traktowana jako instrument nadzoru właścicielskiego. Skuteczność zewnętrznej rewizji finansowej, w jego opinii, zależy w głównej mierze od wyboru przez zarządzających jednostki audytorskiej, która posiada niezbędne doświadczenie oraz wiedzę o prowadzeniu działalności gospodarczej przez spółdzielnie. Rady nadzorcze często potrzebują odpowiedniego doradztwa, które może im zapewnić coroczna zewnętrzna rewizja finansowa, wykonywana przez biegłych rewidentów.

Autorką kolejnego referatu pt. *Rola rewizji finansowej w podnoszeniu jakości sprawozdawczości finansowej. Aspekt jakości pracy księgowego* była **dr Małgorzata Garstka** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), która podkreśliła, że rozwój rewizji finansowej, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym ma duże znaczenie dla zapewnienia jakości badanych sprawozdań finansowych. M. Garstka zaznaczyła, że w praktyce dopiero w trakcie badania eliminuje się znaczną część niedociągnięć i na tej podstawie dokonuje się różnego rodzaju korekt, mających pozytywny wpływ na jakość informacji finansowych zawartych w sprawozdaniu. Rola biegłego rewidenta nie ogranicza się jedynie do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego oraz wydania opinii, ale także przyczynia się do podnoszenia jakości pracy oraz kompetencji zawodowych i etycznych księgowego.

W trakcie obrad konferencji naukowej podsumowano wyniki realizacji projektu pt. *Tworzenie Mazowieckiego Klastra Audytu i Consultingu*, a także omówiono

---

aspekty prawne dotyczących rewizji finansowej w Polsce, roli biegłego rewidenta oraz znaczenia audytu w sektorze gospodarczym i publicznym. Biegły rewident pełni kluczową funkcję w gospodarce rynkowej, opinia przez niego wydawana podnosi więc wiarygodność sporządzonych przez jednostki gospodarcze i publiczne sprawozdań finansowych. Pełnienie funkcji biegłego rewidenta zobowiązuje do posiadania odpowiedniej wiedzy oraz kwalifikacji zawodowych, jak również obiektywności i niezależności.

Podsumowania konferencji dokonał **dr hab. Mirosław Wasilewski, prof. nadzw. SGGW**, dziękując serdecznie zgromadzonym gościom za przybycie i aktywne uczestnictwo w konferencji. Wygłoszone referaty cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników konferencji. Podejmowane problemy badawcze poruszane na konferencji naukowej skłaniały uczestników do zadawania pytań oraz były przedmiotem dyskusji.

Teresa Domańska

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 28.08.2015.